

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Alvdal kommune

Arkivsak: 24/483
Møtedato/tid: 08.10.2024 kl. 13:00
Møtested: Kommunestyresalen

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS v/ Audun Holte på telefon 997 50 681, eller e-post: audun.holte@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Os, 30.09.2024

Ola Eggset (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Audun Holte
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
16/24	Forenklet etterlevelseskontroll - Selvkost
17/24	Budsjettkontroll per 5. september 2024
18/24	Behandling av forslag til budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028
19/24	Behandling av forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2024-2028
20/24	Godkjenning av plan for virksomhetsbesøk 2024
21/24	Referatsaker
22/24	Innspill til kontrollarbeidet
23/24	Godkjenning av protokoll

Forenklet etterlevelseskontroll - Selvkost

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Alvdal kommune

Møtedato

08.10.2024

Saknr

16/24

Saksbehandler Audun Holte

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 23/295 - 13

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar revisors attestasjonsuttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen til orientering.

Vedlegg

Revisors uttalelse forenklet etterlevelseskontroll 2023 - Selvkost

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak (kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav b). Som følge av dette ansvaret skal kontrollutvalget også påse at det gjennomføres forenklet etterlevelseskontroll av forvaltningen jf. kommuneloven § 24-9.

Formålet med forenklet etterlevelseskontroll er, innenfor en begrenset ressursramme, å forebygge svakheter og sikre at kommunen følger sentrale bestemmelser og vedtak på økonomiområdet. Dette bygger opp under god økonomiforvaltning, åpenhet og tillit til forvaltningspraksis.

Målsettingen er å etablere enkle og jevnlige kontrollhandlinger som kan fange opp vesentlige svakheter i sentrale deler av økonomiforvaltningen. Kontrollhandlingene kan blant annet foretas på områder hvor brudd har særlige økonomiske konsekvenser, eller i særlig grad svekker tilliten til økonomiforvaltningen.

Forenklet etterlevelseskontroll av økonomiforvaltningen omfatter ikke vurderinger av produktivitet, kostnadseffektivitet, kvalitet, måloppnåelse og virkninger. Slike vurderinger faller inn under forvaltningsrevisjon.

Revisor har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med selvkost, kommunes etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på følgende område:

Forskrift om selvkost § 8.

Revisor valgte å se på følgende:

Har kommunen etterlevd forskrift om selvkost § 8

1. Overskudd er avsatt til selvkostfond og tilbakeført ved å finansiere fremtidige underskudd senest i det femte året etter at overskuddet oppsto.
2. Underskudd er dekket inn ved bruk av selvkostfond eller fremført til dekning i et senere år. Fremført underskudd er dekket inn av fremtidige overskudd seneste i det femte året etter at underskuddet oppsto.
3. Beregnede renteinntekter er tillagt selvkostfond.

Attestasjonsuttalelsen er levert innen fristen 30.06.2024.

Vurdering

Revisor konkluderer med at Alvdal kommune i det alt vesentlige har etterlevd bestemmelsene i Forskrift om selvkost § 8.

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat anbefaler at kontrollutvalget tar revisors attestasjonsuttalelse til orientering.

Til kontrollutvalget i Alvdal kommune**UAVHENGIG REVISORS ATTESTASJONSUTTALELSE OM ETTERLEVELSE AV BESTEMMELSER OG VEDTAK FOR ØKONOMIFORVALTNINGEN**

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Alvdal kommunes etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på følgende områder:

Vi har i vår risiko- og vesentlighetsvurdering kommet frem til at vi for 2023 foretar kontroll på etterlevelse av reglene for selvkostfond.

Valgte kriterier:

Vi velger å se på følgende:

Har kommunen etterlevd forskrift om selvkost § 8

- a. Overskudd er avsatt til selvkostfond og tilbakeført ved å finansiere fremtidige underskudd senest i det femte året etter at overskuddet oppsto
- b. Underskudd er dekket inn ved bruk av selvkostfond eller fremført til dekning i et senere år. Fremført underskudd er dekket inn av fremtidige overskudd seneste i det femte året etter at underskuddet oppsto.
- c. Beregnede renteinntekter er tillagt selvkostfond

Vi har kontrollert selvkostfond for perioden 2019 – 2023.

Ledelsens ansvar for etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen

Kommunedirektøren er ansvarlig for å etablere administrative rutiner som sørger for at økonomiforvaltningen utøves i tråd med bestemmelser og vedtak, og at økonomiforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Vår uavhengighet og kvalitetskontroll

Vi har utført oppdraget i samsvar med etiske retningslinjer for revisjonsselskapet, som inneholder uavhengighetskrav og andre krav basert på grunnleggende prinsipper om integritet, objektivitet, faglig kompetanse og tilbørlig aktsomhet, fortrolighet og profesjonell opptreden.

I samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1 Kvalitetskontroll for revisjonsfirmaer som utfører revisjon og forenklet revisorkontroll av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester) har Revisjon Midt-Norge SA et tilstrekkelig kvalitetskontrollsystem, herunder dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering.

Revisjon Midt-Norge SA

Brugata 2
7715 Steinkjer

 post@revisjonmidt norge.no
 907 30 300

www.revisjonmidt norge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

• MONIKA SUNDT, 20.06.2024

Våre oppgaver og plikter

Vår oppgave er å avgi en uttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på grunnlag av bevisene vi har hentet inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK 301 Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen. Standarden krever at vi planlegger og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerhet for hvorvidt det foreligger vesentlige feil eller mangler ved etterlevelse av bestemmelser og vedtak i kommunens økonomiforvaltning på det området vi har foretatt forenklet etterlevelseskontroll.

Vi baserer oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering som er lagt frem for kontrollutvalget.

Utføring av et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet i henhold til RSK 301, innebærer å utføre handlinger for å innhente bevis for at bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen etterleveres. Typen, tidspunktet for og omfanget av de valgte handlingene er gjenstand for revisors skjønn. Moderat sikkerhet har klart lavere sikkerhetsgrad enn betryggende sikkerhet, og vi gir derfor ikke uttrykk for samme nivå av sikkerhet som i en revisjonsberetning.

Vi mener at vi har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Alvdal kommune ikke i det alt vesentlige har etterlevd bestemmelsene i selvkostforskriftens § 8.

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for å gi kontrollutvalget et bedre grunnlag for å ivareta sitt påseansvar med økonomiforvaltningen og til Alvdal kommunes informasjon, og er ikke nødvendigvis egnet til andre formål.

Stjørdal, 20. juni 2024

Monika Sundt
Oppdragsansvarlig revisor

[Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur](#)

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 Steinkjer

✉ post@revisjonmidtnorge.no
☎ 907 30 300

www.revisjonmidtnorge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

- MONIKA SUNDT, 20.06.2024

Forseglet av

Posten Norge

Budsjettkontroll per 5. september 2024

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Alvdal kommune

Møtedato

08.10.2024

Saknr

17/24

Saksbehandler Ragnhild Torsdatter Grønvold**Arkivkode** FE-033**Arkivsaknr** 23/325 - 13**Forslag til vedtak**

Kontrollutvalget tar sekretariatets budsjettkontroll per 5. september 2024 til orientering.

Vedlegg

Budsjettkontroll - kontrollutvalget

Saksopplysninger

For å sikre at kontrollutvalget er godt informert om sin økonomi, legger sekretariatet herved fram en økonomisk oversikt per 5. september 2024.

Budsjettkontrollen viser følgende, periodisert til de første 8 månedene av 2024

- For møtegodtgjøring, dekning av tapt arbeidsfortjeneste o.l er det et mindreforbruk på ca kr 18 500.
- For kontrollutvalgets egen drift er det et mindreforbruk på ca kr 25 000.
- For kjøp av sekretariatstjenester er det et mindreforbruk på ca kr 40 000.
- For kjøp av revisjonstjenester er det et merforbruk på ca. kr 13 500.

Vurdering og konklusjon

Per i dag er kontrollutvalgets samlede utgifter å være innenfor budsjett, og at dette vil trolig ikke endre seg i løpet av årets siste måneder. Sekretariatet mener kontrollutvalget kan ta budsjettkontrollen til orientering.

Budsjettkontroll per 5. september 2024

Konto	Tekst	Regnskap per 5. sept 2024	Budsjett 2024	Avvik
10507	Tr.pl. kilometergodtgj	291	0	-291
10804	Godtgj. for tapt arbførtj.	4 412	10 000	5 588
10805	Møtegodtgjørelse	4 625	30 000	25 375
10990	Arbeidsgiveravgift	597	3 000	2 403
	Sum godtgjørelser	9 925	43 000	33 075
11001	Faglitt., aviser og tidsskr.	4 750	5 000	250
11151	Bevertning	1 025	2000	975
11500	Kursavgift	8 969	50 000	41 031
11501	Oppholdsutgifter kurs	5 282	10 000	4718
11600	Km.godtgjørelse	746	0	-746
11705	Reiser med taxi, tog, buss og fly	783	4 000	3 217
11956	Kontingenter	4 000	4 500	500
	Sum	25 555	75 500	49 945
13702	Kjøp av revisjonstjenester	360 669	521 000	160 331
13800	Kjøp av sekretariatstjeneter	119 750	239 000	119 250
	Sum kjøp av tjenester	480 419	760 000	279 581
	Sum samlet drift av kontrollutvalget	515 899	878 5000	362 601

Behandling av forslag til budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Alvdal kommune	08.10.2024	18/24
Saksbehandler	Ragnhild Torsdatter Grønvold	
Arkivkode	FE-033	
Arkivsaknr	23/325 - 14	

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget slutter seg til forslaget til økonomiplan for 2025-2028 og budsjett for 2025 for kontrollarbeidet, med en ramme på kr 954 156, inkludert kjøp av revisjonstjenester og sekretariatstjenester.

Forslaget skal følge formannskapetets innstilling om årsbudsjett til kommunestyret etter kommuneloven § 14-3.

Vedlegg

Forslag til budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028

Saksopplysninger

Budsjettbehandlingen for kontrollorganene

I henhold til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 skal kontrollutvalget utarbeide et forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets forslag skal følge formannskapetets budsjettinnstilling til kommunestyret.

Budsjettet dekker fire typer utgifter:

- møtegodtgjøring, dekning av tapt arbeidsfortjeneste o.l. til kontrollutvalgets medlemmer
- kontrollutvalgets egen drift
- kjøp av sekretariatstjenester
- kjøp av revisjonstjenester

Kontrollutvalget

Ved oppsettet av budsjettforslag for 20xx for kontrollutvalgets egen virksomhet har sekretariatet tatt utgangspunkt i kontrollutvalgets budsjett for 2025 og justert utvalgets godtgjøring (% av stortingsrepresentanters lønn), jf. Forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring og permisjoner, Alvdal kommune, fastsatt 18. juni 2020.

Vi har i beregningene tatt utgangspunkt i at kontrollutvalget består av 5 medlemmer og avvikler inntil 4 møter i året. Når det gjelder (dekning av?) tapt arbeidsfortjeneste, har sekretariatet gjort et anslag basert på reglene i kommunens reglement og på innspill fra kontrollutvalgets medlemmer.

Posten kontingent er medlemskap i Forum for kontroll og tilsyn. Satsen ble fastsatt på årsmøtet 4. juni 2024.

I tillegg er det lagt inn midler til kurs og faglig oppdatering for at kontrollutvalget skal ha mulighet til å skaffe seg kunnskap og delta i erfaringsutveksling og på samlinger sammen med andre kontrollutvalg.

Det er ikke tatt hensyn til eventuelle andre endringer som følge av økonomiplanarbeidet i kommunen.

Det er lagt inn en økning på ca. 3-5 prosent per år videre i økonomiplanperioden. Nivået må vurderes årlig i forbindelse med budsjettet.

Kjøp av sekretariatstjenester

Kommunen er eier i Konsek Trøndelag IKS og kjøper sekretariatstjenester for kontrollutvalget hos selskapet.

Representantskapet i Konsek Trøndelag IKS behandler budsjettet for 2025 på møte senere i høst. beløpet er derfor en anslag. Budsjettet er basert på en honorarmodell vedtatt av representantskapet.

Kjøp av revisjonstjenester

Kommunen er eier i Revisjon Midt-Norge SA og kjøper revisjonstjenester fra selskapet.

Forslaget til budsjett for 2025 og økonomiplan for 2025-2028 for kontrollutvalget er et anslag, da årsmøtet behandler budsjettsaken senere i høst.

Budsjett 2025

Den totale rammen for kontrollutvalget, inkludert kjøp av revisjons- og sekretariatstjenester, blir etter dette kr. 954 156, som er en økning på kr 75 493 fra 2024.

Spesifisert budsjett for 2025 og økonomiplan for 2025-2028 følger med som vedlegg til saken.

Vurdering

Forslag til budsjett for kontrollutvalgets egen drift er på om lag tilsvarende nivå som i budsjettet for 2024.

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat foreslår en budsjetttramme på kr 954 156 for kontrollutvalget for 2025, dette inkluderer også kjøp av revisjons- og sekretariatstjenester. Vi anser dette for å være en nøktern budsjettering, samtidig som vi mener dette gir et realistisk bilde av forventede utgifter for kontrollutvalgets virksomhet i kommende år.

Budsjett og økonomiplan for 2025-2028 - Alvdal

Konto	Tekst	Budsjett 2025	Budsjett 2024
10507	Tr.pl kilometergodtgjørelse	1 000	0
10804	Godtgj. for tapt arb.fortjeneste	10 500	10 000
10805	Møtegodtgjørelse	30 000	30 000
10990	Arbeidsgiveravgift 6,4%	2 656	2 403
	Sum godtgjørelser	44 156	42 403
11001	Faglitt., aviser og tidsskrifter	5 000	5 000
11151	Bevertning	2 000	2 000
11500	Kursavgift	50 000	50 000
11501	Oppholdsutgifter kurs	12 000	10 000
11600	Km. godtgjørelse	2 500	0
11705	Reiser med taxi, tog, buss og fly	4 500	4 000
11956	Kontingenter (FKT)	4 000	4 500
	Sum drift	80 000	75 500
	Samlet, kontrollutvalgets egen drift	124 156	117 903
13702	Kjøp av revisjonstjenester*	579 000	521 000
13800	Kjøp av sekretariatstjenester*	251 000	239 000
	Sum kjøp av tjenester	830 000	760 000
	Sum samlet drift av k.utvalget, med kjøp av tjenester	954 156	878 663

Beløpene for kjøp av revisjons – og sekretariatstjenester er et anslag, da begge virksomhetenes budsjett behandles senere i høst.

Økonomiplan 2025-2028

	Budsjettforslag 2025	2026	2027	2028
Kontrollutvalget	124 156	128 000	132 000	136 000
Revisjon Midt-Norge	579 000	600 000	621 000	642 500
Konsek Tr.lag IKS	251 000	259 000	267 000	275 000
Sum	954 156	987 000	1 020 000	1 053 000

Behandling av forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2024-2028

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Alvdal kommune	08.10.2024	19/24
Saksbehandler	Ragnhild Torsdatter Grønvold	
Arkivkode	FE-217, TI-&30	
Arkivsaknr	24/3 - 6	

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget slutter seg til forslag til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028. Kontrollutvalget legger fram plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028 for kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2024-2028, og slutter seg til kontrollutvalgets prioriteringer i planene:

Forvaltningsrevisjon:

- a
- b
- c
- d
- e

Eierskapskontroll:

- a
- b
- c

2. Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen.

Vedlegg

Forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2024-2028
Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og selskaper kommunen har eierinteresser i. Kontrollutvalget skal også påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper, eierskapskontroll, se kommuneloven § 23-2 c og d.

Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll skal følge planer, som kontrollutvalget skal lage i løpet av det første året etter at det er konstituert. Utkast til planer angir forslag til hvilke tjenesteområder og selskaper som skal undersøkes i planperioden. Planene bygger på risiko- og vesentlighetsvurderinger som er utført av kommunens revisor, Revisjon Midt-Norge SA. Revisors vurderinger er supplert med innspill til risikoområder fra kommunens politiske og administrative ledelse og fra hovedtillitsvalgte. Risiko- og vesentlighetsvurderingene skal bidra til at kommunens ressurser til kontrollarbeid blir brukt mest mulig målrettet.

Tjenesteområder og selskaper som vurderes å være av størst vesentlighet er prioritert og nærmere beskrevet i de vedlagte planene.

Kommunen har årlig ca. 250 timer til rådighet til forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser. Sett over en fireårsperiode utgjør dette ca. 1000 timer. Gjennomsnittlig

timeforbruk per forvaltningsrevisjon er ca. 300 timer, og eierskapskontroller ca. 100 timer. Kommunen kan på bakgrunn av dette forvente til sammen 2-3 forvaltningsrevisjoner og 1-2 eierskapskontroller i perioden, avhengig av omfang.

I planene er det listet opp områder for forvaltningsrevisjoner og aktuelle selskaper for eierskapskontroller, samt en generell kontroll av kommunens eierstyring. Områdene for henholdsvis forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller er ikke prioritert. Dette må utvalget gjøre. Det vil ikke være mulig å gjennomføre alle disse i planperioden. Erfaringsmessig vil enkelte av forslagene i planene bli uaktuelle.

Sekretariatet har utarbeidet det vedlagte forslaget til planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Planene er basert på kontrollutvalgets vedtak i sak 9/24 og bygger på revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspill fra politisk og administrativ ledelse samt hovedtillitsvalgte.

Plan for forvaltningsrevisjon inneholder forslag til vinkling for hver enkelt undersøkelse. Forslagene er ikke bindende, og kontrollutvalget kan vurdere dem i forbindelse med bestilling av hver enkelt forvaltningsrevisjon.

I forslag til vedtak er det foreslått at kontrollutvalget får fullmakt til å foreta omprioriteringer innenfor planene, slik det står i kommuneloven § 23-3.

Vurdering

Planene for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll er satt opp i ett dokument for å gi en bedre oversikt over det langsiktige kontrollarbeidet.

Vi anbefaler at kontrollutvalget får fullmakt til å gjøre endringer innenfor planene. Dette er ressursbesparende ved endringer i risikobildet. Kontrollutvalget kan bli invitert til å delta i felles forvaltningsrevisjon av selskaper med flere eierkommuner. Også i slike tilfeller er det mest effektivt at kontrollutvalget kan gjøre endringer innenfor planen.

Planene inneholder forslag til flere undersøkelser enn kontrollutvalget har ressurser til å gjennomføre. Det er hensiktsmessig at kontrollutvalget har et visst antall undersøkelser å velge i, om noen av forslagene i planene blir uaktuelle.

Endringer i risikobildet kan gjøre det nødvendig å endre prioriteringsrekkefølgen, og det vil være tidsbesparende om kontrollutvalget kan gjøre endringene selv. Hvis kontrollutvalget ønsker å gjennomføre forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller som ikke er beskrevet i de vedlagte planene, vil utvalget holde kommunestyret orientert.

Vi anbefaler at kontrollutvalget slutter seg til vedlagt planer, etter å ha prioritert, og sender dem til kommunestyret for endelig vedtak.

Konsek
TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Plan for
forvaltningsrevisjon
og plan for
eierskapskontroll
2024-2028
Alvdal kommune

Om forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og av selskaper kommunen har eierinteresser i. Forvaltningsrevisjon er systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Om eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper. Kontrollen kan rette seg mot kommunens eierrepresentant i et selskap, eller gjennomføres som en generell kontroll av kommunens rutiner for eierstyring.

Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Kontrollutvalget har våren 2024 laget planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Planene gjelder til og med 2028.

Risikobildet i kommunen vil vanligvis endre seg over tid. Det kan føre til at det blir nødvendig å oppdatere planene midtveis i planperioden. Endringer i risikobildet kan også føre til endringer i prioriteringen av forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller. For å ta høyde for dette, har kontrollutvalget prioritert flere områder enn det har ressurser til å undersøke.

Planene bygger på en risiko- og vurderingsvurdering av virksomheten i kommunen og selskapene som kommunen har eierinteresser i.

For å finne fram til områder og selskaper med høyest risiko, er planene basert på et bredt utvalg kilder: revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspill fra administrativ og politisk ledelse, samt innspill fra hovedtillitsvalgte. I sum gir dette et godt grunnlag for planene.

Ressurser

Kontrollutvalget har en begrenset årlig ressurs til forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser, 250 timer.

Gjennomføring

Revisjon Midt-Norge SA, som er kommunens revisor, leverer rapporter etter bestilling fra kontrollutvalget. Kontrollutvalget godkjenner revisors prosjektplan før arbeidet starter. Etter at arbeidet med rapporten er gjennomført, rapporterer revisor til kontrollutvalget. Etter en forvaltningsrevisjon får kommunedirektøren rapporten på høring før den behandles i kontrollutvalget. Etter selskapskontroller får selskapets ledelse og/eller eierrepresentanten rapporten på høring før behandling i kontrollutvalget. Dersom eierskapskontrollen angår kommunedirektørens ansvarsområde, skal også kommunedirektøren høres før behandling i kontrollutvalget.

Rapportering og oppfølging

Kontrollutvalget legger rapporter fra forvaltningsrevisjon fram for kommunestyret med forslag til vedtak og videre oppfølging. Kontrollutvalgets skal sørge for at kommunestyrets vedtak blir fulgt opp, og rapporterer om oppfølgingen til kommunestyret. Rapporteringen skjer vanligvis gjennom kontrollutvalgets årsrapport, men kan i enkelte tilfeller gå som egen sak til kommunestyret.

Prioriterte områder for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Kontrollutvalgets prioriteringer går fram av oversiktene på neste side. Plan for forvaltningsrevisjon inneholder også forslag til tema/vinkling. Forslagene er begrunnet i risiko- og vesentlighetsvurderingene. De er likevel ikke bindende for kontrollutvalget når det bestiller forvaltningsrevisjon.

Plan for forvaltningsrevisjon - prioriterte områder for forvaltningsrevisjon

Prioritert område/selskap	Forslag til tema/vinkling/innretning
Arbeidsgiverpolitikk og ledelse	<p>Kommunen er forpliktet til å gi tjenester til innbyggerne på en rekke områder. Det er også krav til kvaliteten på tjenesten og til kompetansen til de som utfører tjenesten. Kommunen har nylig endret administrasjonens styringsstruktur.</p> <p>Eksempler på problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke gevinster har omorganiseringen av styringsstrukturen gitt? • Hvordan jobber kommunen med å bruke tilgjengelig kompetanse og ressurser mest effektivt? • Har kommunen formålstjenlig system og rutiner for dette? • I hvilken grad følger kommunen gjeldende regelverk ved ansettelser?
Kommunesamarbeid	<p>Alvdal kommune er deltaker i flere kommunale samarbeid, bl.a. ved vertskommunesamarbeid med Tynset kommune på planområdet. For andre tjenester, som for eksempel renovasjon, samarbeider Alvdal med andre kommuner gjennom deltakelse i interkommunale selskaper.</p> <p>Eksempler på problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har kommunedirektøren i Alvdal et system for ivaretagelse av sitt internkontrollansvar ved tjenester levert av andre kommuner, f.eks på plan- og bygningslovområdet? • Gir data fra dette internkontrollsystemet kunnskap om kostnadseffektiviteten i denne tjenesteproduksjonen? • Gir data fra dette internkontrollsystemet kunnskap om kvaliteten på tjenestene for den enkelte innbygger og kommunen? • Har kommunedirektøren i Alvdal mulighet til å påvirke tjenesteleveransene produsert i vertskommunen?

Barnehage og skolemiljø	<p>Alle barn har rett til å ha et trygt og godt skolemiljø, og kommune og skolene har et ansvar for at oppfylle kravene i regelverket på dette punktet. Resultatene for elevundersøkelsen i Alvdal kommune når det kommer til mobbing har vist at skolen de siste årene har hatt en høyere andel mobbing på flere trinn, da sammenlignet med fylkes- og landsgjennomsnittet.</p> <p>Eksempler på problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbeides det aktivt og systematisk for å forebygge, avdekke, og håndtere mobbing i barnehagene og grunnskolene i Alvdal? • Arbeides det systematisk med arbeidsmiljø i barnehagene og grunnskolen i Alvdal? • Er rutiner og praksis for melding og håndtering av avvik tilfredsstillende i barnehagene og grunnskolen i Alvdal?
Ivaretagelse av flyktninger	<p>Kvalifisering av flyktninger til jobb og utdanning er viktig for å unngå utenforskap. Det er ekstra press på tjenester innen helse- og velferd og boligmarkedet på grunn av mottak av høyt antall ukrainske flyktninger i 2022 og senere. Det er et spørsmål om integreringstilskuddet er tilstrekkelig og om det brukes på rett måte for å ivareta flyktningene.</p> <p>Eksempler på problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke rutiner har kommunen for ta imot og integrere flyktninger? • Er det system og rutiner som sikrer effektiv bruk av integreringstilskuddet? • Hvordan arbeider kommunen for å sikre at kvaliteten på det samlede tjenestetilbudet til alle innbyggerne opprettholdes ved mottak av mange flyktninger?
Klima og miljø	<p>Klima- og miljøplanleggingen har innvirkning på annet planverk og har betydning for sektorovergrepene forvaltning. Kommunen kan bli stilt til ansvar dersom klima- og miljøhensyn ikke blir hensyntatt blant annet i arealplanlegging og byggesaksbehandling.</p> <p>Bærekraftsmålene sammen med de mer kjente områdene som klima og miljø stiller krav til kommunene på mange områder. Det er vedtatt ny kommunedelplan for klima og energi.</p> <p>Eksempler på problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan er handlingsprogrammet til ny kommunedelplan for klima og miljø fulgt opp i kommunen? • I hvilken grad oppnås klima- og miljøgevinster på grunnlag av kommunedelplanen og handlingsprogrammet?

Gjennomførte forvaltningsrevisjoner i perioden 2019-2023

1. Sykefravær i helse og omsorg
2. Aukrust AS (også eierskapskontroll)
3. Abakus AS (også eierskapskontroll)
4. Budsjettprosess og budsjettoppfølging
5. IKT-sikkerhet I FARTT
6. Internkontroll og kvalitetssikring av helse- og omsorgstjenester

Plan for eierskapskontroll

Prioritert selskap	Forslag til spørsmål/vinkling/innretning
1. Kommunens eierstyring	Skjer eierstyringen i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring?
2. Fjellregionen Interkommunale avfallsselskap (FIAS)	Skjer eierstyringen i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring?
3. Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS	Skjer eierstyringen i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring?

Gjennomførte eierskapskontroller i perioden 2019-2023

1. Aukrust AS
2. Abakus AS

REVISORS RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING

Alvdal kommune

2024

OPPSUMMERING

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering danner grunnlag for kontrollutvalgets arbeid med *plan for forvaltningsrevisjon* og *plan for eierskapskontroll*. Revisors vurderinger er kategorisert i fargene rød, gul og grønn, hvor rød er områder som revisor vurderer å ha høy risiko og vesentlighet. I denne rapporten er bare rød og gule områder presentert.

Tabellen under oppsummerer revisors risikovurderinger for Alvdal kommune.

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Arbeidsgiverpolitikk og ledelse	ROS og beredskap
Kommunesamarbeid	Bærekraft
Barnehage- og skolemiljø	Internkontroll
Fastlegesituasjonen	Helse, miljø og sikkerhet
Ivaretagelse av flyktninger	Informasjonssikkerhet
Klima og miljø	Økonomisk bærekraft
Næring, skog- og landbruk	Merverdiavgifts behandling
	Selvkost
	Offentlige anskaffelser
	Saksbehandling
	Barn med særlige behov
	Taushetsplikt og personvern
	Utenforskap
	Demensomsorg
	Tildeling av tjenester
	Bruk av tvang
	Økonomisk sosialhjelp
	Planarbeid
	Vedlikeholdsetterslep
	Brann
	Fjellregionen Interkommunale avfallsselskap AS (FIAS)
	Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS
	Nordavind DC site AS
	Alvdal Skurlag AS

1 INNLEDNING

Kontrollutvalget i kommunen skal utarbeide en *plan for forvaltningsrevisjon* (kommunelovens § 23-3 andre ledd) og en *plan for eierskapskontroll* (kommunelovens § 23-4 andre ledd). Revisors risiko- og vesentlighetsanalyse er et innspill til kontrollutvalgets arbeid med disse planene. Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering er en invitasjon til en dialog om risikoområder i kommunen og bør suppleres med vurderinger fra kommuneorganisasjonen og kontrollutvalget selv. Vurderingen av risiko er basert på sannsynlighet for at noe inntreffer og mulig konsekvens, og disse er påpekt kort i teksten. Det er lagt vekt på å framstille risikovurderingene på en enkel måte, og risikoer som revisor har funnet uvesentlig er ikke tatt med. Denne risiko- og vesentlighetsvurderingen er sett fra revisors perspektiv og andre kan ha andre vurderinger basert på sin kunnskap om kommunen.

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering er basert på erfaringer fra revisjonsarbeidet i kommunen, data fra eksterne kilder og årlige kontaktmøter med kommunen. Revisor omtaler både generell og kommunespesifikk risiko for kommunen.

Denne rapporten er delt inn i sju områder. Disse er:

- Kommuneorganisasjon
- Økonomi
- Oppvekst
- Velferd, helse og omsorg
- Teknisk
- Eierskap

Området eierskap handler om kommunens eierstyring generelt og eierstyring av ulike selskaper. Forvaltningsrevisjon i selskaper omtales innenfor de områdene hvor de naturlig hører hjemme. Vertskommunesamarbeid og kommunalt oppgavefelleskap beskrives under kommuneorganisasjon, mens tjenestene som leveres omtales innenfor de enkelte områdene.

2 KOMMUNEORGANISASJONEN

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Arbeidsgiverpolitikk og ledelse	ROS og beredskap
Kommunesamarbeid	Bærekraft
	Internkontroll
	Helse, miljø og sikkerhet
	Informasjonssikkerhet

Arbeidsgiverpolitikk og ledelse

Generelt er det en kamp om arbeidskrafta og kommunen kan oppleve utfordringer med å rekruttere nok og rett kompetanse. Når kommunen ikke klarer å løse rekrutteringsproblemene settes det i verk tiltak som fører til høyere kostnader og mindre stabilitet i bemanningen, eksempelvis bruk av vikarbyråer. En konsekvens av rekrutteringsutfordringene er at kommunen ikke klarer å rekruttere kompetanse som kommunen er pålagt å ha og mangler kompetanse og kapasitet til å få utført nødvendige tjenester. Turnover og vakanse i viktige stillinger skjer med jevne mellomrom og kan gi konsekvenser i form av manglende kontinuitet og at taust kunnskap i organisasjonen forsvinner.

Det opplyses i vårt kundemøte med Alvdal kommune at det er en utfordring å rekruttere sykepleiere, vernepleiere, renholdere, ingeniører, samt barnehage- og grunnskolelærere. Kommunen har en generell utfordring med å få tak i personer med høyere utdanning. I årsberetningen for 2023 er det også sagt at: «*Alle prognoser tilsier at tilgang på kompetanse og arbeidskraft framover vil bli mer utforende*».

Alvdal kommune har et etiske retningslinjer som ble vedtatt i kommunestyret 29. mars 2012. Som det fremgår av reglementet direkte vil må retningslinjene være «*tilgjengelig, gjøres kjent og jevnlig benyttes til refleksjon over egen praksis*». I årsberetningen for 2023 er det opplyst om at retningslinjene blir gjennomgått med alle nytilsatte, og som en viktig del av folkevalgtopplæringen.

Informasjonssikkerhet

Sannsynligheten for ondsinnede handlinger mot IKT-systemer er økende i samfunnet. Kommunene er komplekse organisasjoner som er avhengig av IKT på de fleste områder. Hvis IKT-systemet rammes av en hendelse som setter det ut av funksjon, er konsekvensen at kommunens virksomhet blir skadelidende på ulike måter. Økende grad av digitalisering gir effektive løsninger, men det er sannsynlig at bevisstheten omkring IKT-sikkerhet ikke er til stede i hele organisasjonen, med eksempelvis den konsekvens at brukere trykker på en lenke

som gir uvedkommende tilganger. IKT-sikkerhet er relatert til personvernforordningen og håndtering av personopplysninger, eksempelvis med den konsekvens at personopplysninger kommer på avveie.

Alvdal kommune er medeier i IKT Fjellregionen (FARTT) hvor formålet er å utvikle og etablere tekniske IT-løsninger, samt drifte systemer for informasjon- og kommunikasjonsteknologi på en kostnadseffektiv måte. Kommunene Tynset, Tolga, Alvdal og Rendal kommune ba i 2023 BDO om å gjennomføre en forvaltningsrevisjon av IKT-sikkerhet i selskapet. I rapporten ble det pekt på flere forbedringspunkter i selskapet arbeid. Selv om informasjonssikkerheten i stor grad ivaretas gjennom IKT Fjellregionen, er kommunen selv også forpliktet til å gjennomføre et sikkerhetsarbeid knyttet til IKT intern i kommunen. Ifølge årsberetningen for 2023 deltok strategisk ledergruppe på kompetanseløftet «digital transformasjon» i regi av Digi Innlandet.

Bærekraft

FNs bærekraftsmål angir viktige mål for felles retning i samfunnsutviklingen, globalt, nasjonalt og lokalt. Bærekraftsmålene berører alle deler av en kommunes virksomhet. Manglende lokalt arbeid for bærekraftsmålene kan medføre feil tiltak og feil utvikling på mange kommunale virksomhetsområder med hensyn til en bærekraftig utvikling. Konsekvensene kan eksempelvis være økende fattigdom, mangel på rent vann, ødeleggelser av hav og landressurser, større ulikheter, fallende sysselsetting og fallende økonomisk vekst. Systematisk arbeid med bærekraftsmålene kan føre til en positiv utvikling på de samme områdene.

I oppstartsmøte med Alvdal kommune uttaler kommunedirektøren at FN bærekraftsmål ikke er innarbeidet i andre planer enn klima og energiplanen. I kommunens planstrategi er det vist til at Alvdal kommune skal ha *«FN`s bærekraftsmål som grunnlag for sin planlegging av en bærekraftig samfunnsutvikling»*. Og videre er det vist til at *«Dette legger føringer for kommunens egne planer»*. I kommunens «Status og utfordringsdokument» fra september 2020 er det vist at en utfordring innen klima og miljøområdet er å *«definere kommunens rolle som samfunnsutvikler»*

Kommuner er viktig for å realisere bærekraftsmålene (Meld. St 40, 2020-2021). Regjeringen forventer at fylkeskommuner og kommuner legger FNs bærekraftsmål til grunn for samfunns- og arealplanleggingen. Miljø ble tidlig satt på dagsorden og er en forløper til bærekraftsmålene. *Stopp klimaendringene* er det trettende bærekraftsmålet. Den enkelte kommune har fram til nå i varierende grad vært opptatt av klima og miljø.

ROS og beredskap

Formålet med sivilbeskyttelsesloven er å beskytte liv, helse, miljø, materielle verdier og kritisk infrastruktur. Sivilbeskyttelsesloven § 14 krever at kommunen skal utarbeide en helhetlig ROS (risiko- og sårbarhetsanalyse) og § 15 sier at det skal utarbeides en beredskapsplan basert på ROS. Kommunen står overfor ulike potensielle utfordringer og hendelser, som det bør tas høyde for i ROS. Det er et krav at beredskapsplanen skal være oppdatert og revideres minimum en gang per år, samt at kommunen skal sørge for at planen jevnlig blir øvet. Loven stiller også krav til beredskapsplanens innhold, blant annet kriseledelse og varslingslister. Ulike utfordringer og hendelser vil også oppstå i framtida. ROS og beredskapsarbeidet er et tiltak for å redusere mulige konsekvenser av hendelser. Formålet med helseberedskapsloven er å sørge for at helsevesenet har de rettighetene de trenger for å verne befolkningens liv og helse under kriser og krig. Loven gir kommunen plikt til å utarbeide beredskapsplaner for de områder de har ansvar for. Eksempelvis gjelder dette folkehelsesloven.

Alvdal kommune har hatt tilsyn fra Statsforvalteren knyttet til beredskap i november 2023. Kommunen har lagt ut informasjon om tilsynet og resultatene fra dette på sin hjemmeside. Avvikene og kommunens videre oppfølging oppsummeres på følgende måte: *«Avvikene dreier seg grovt sett om det samme: utdatert planverk, og mangel på dokumentasjon av arbeid som blir gjort med beredskap. Alvdal kommune er fullt klar over disse manglene, og vi tar på ingen måte lett på det. Vi jobber med å forbedre oss, og det arbeidet pågikk også før tilsynet. Og vil naturligvis fortsette. Målet er at alle forhold som medførte avvik ved dette tilsynet skal være forbedret til et tilfredsstillende nivå innen sommeren 2024»*. Det vises også til at Statsforvalteren har påpekt følgende *«fremstår som godt rustet til å håndtere kriser/ uønskede hendelser med dagens kriseledelse»*.

Det opplyses i kundemøte med Alvdal kommune at de har et pågående prosjekt om utarbeidelse av helhetlig ROS, da i samarbeid med FARTT kommunene og Os kommune. Beredskapsplaner og tiltakskort vil på bakgrunn av analysen bli revidert ut fra behov. I årsberetningen for 2023 er det også vist til at det er gjennomført to lokale beredskapsøvelser.

Internkontroll – system og implementering

Formålet med kravet om internkontroll i kommuneloven § 25 -1 er å forebygge og hindre regelverksbrudd, og sikre at regelverksbrudd blir oppdaget og korrigeret. Dette krever at kommunedirektøren har et system for internkontroll, som sikrer at eksempelvis oppvekstsektoren rapporterer om de faktiske forhold i sektoren og jevnlig evaluerer og korrigerer egen praksis. Revisor erfarer at flere kommuner ikke har et godt internkontrollsystem implementert,

noe som øker sannsynligheten for at det kan få alvorlige konsekvenser for både tjenestemottakerne og kommunen. Bevissthet og kultur rundt avvik og oppfølging av avvik som grunnlag for læring og forbedring er sentralt i et internkontrollsystem.

Kommunen innførte i 2021 en ny administrasjonsstruktur til en 3-nivåmodell med 3 sektorer som hver for seg har sin leder. Kommunedirektøren påpekte i forbindelse med omorganiseringen at *«samhandling mellom de ulike enheter ofte er tilfeldig og mangler en målrettet helhetlig styring, dette påvirker hvor effektivt og produktivt vi utnytter ressursene»*.

Det opplyses i kundemøte med Alvdal kommune om at lederavtaler i kommunen har kommet på plass og at disse skal rulleres årlig. Kommunen har hatt fokus på det som betegnes som «relasjonell mestringsledelse». Kommunen benytter KF delegering som sin digitale løsning for delegering i kommunen. Det opplyses videre om at det er jobbet med avviksmeldinger etter implementeringen av Compilo som kvalitetssystem. I mai 2023 gikk kommunen over til nytt sak/arkivsystem Acos Websak. I årsberetningen for 2023 er det sagt at brukergrensesnittet oppleves bedre enn før, og at servicekontoret arbeider mer inngående med dokumentkontroll enn tidligere.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Sykefravær er en risiko i kommunen. Sykefraværet har en kostnad, og den konsekvens at tjenestene ikke blir bemannet med riktig og tilstrekkelig kompetanse. Sykefraværet kan påvirke kontinuitet, effektivitet og være en belastning for brukere og kollegaer. Det kan medføre at det ikke er nok personell i skolen til å gi spesialundervisning, at saksbehandling blir forsinket og at andre ansatte må jobbe overtid med den belastningen det kan medføre. Helse, miljø og sikkerhet er også et tema knyttet til vold i både oppvekst- og helsesektoren.

Medarbeiderundersøkelsen (10-faktor) ble behandlet i arbeidsmiljøutvalget i Alvdal kommunen i mai 2023. I sakvurderingen fremgår det at *«Undersøkelsen viser gode resultater for organisasjonen sett opp mot resten av kommunenorge. På alle faktorene scorer organisasjonen enten likt eller bedre enn resten av landet. Statusrapportene forteller at enhetene jobber godt med de utviklings/bevaringsfaktorene de har blitt enige om.»*

Ifølge følge et saksframlegg fra møte i AMU i november 2023 har alle enheter høsten 2023 jobbet med kartlegging og risikovurderinger knyttet til arbeidsmiljøet. En tiltaksplan på bakgrunn av denne kartleggingen skal ha kommet på plass i løpet av 2023. Det er også vist til at det innen barnehage, skole og Solsida omsorgsheim er gjennomført nærværprosjektet "En bra dag på jobb" etter mal fra Stami. Bakgrunnen for utvalget av enheter var at disse tre områdene hadde et forhøyet sykefravær.

Revisjon Midt-Norge SA gjennomført en forvaltningsrevisjon med temaet «sykefravær innen helse og velferd» i 2022. Revisor konkluderte da med at det til tross for «*økning i sykefraværet arbeides systematisk både med å forebygge og redusere sykefraværet i sektor helse og velferd*». AMU har fulgt opp resultatene fra rapporten i etterkant. I årsberetningen for 2023 er det vist til at målsettingen om et nærvær på 95 prosent ikke ble nådd, men endte til slutt på 92,9 prosent.

Kommunesamarbeid (kommunalt oppgavefelleskap)

Kommuneloven § 19 gir bestemmelser for kommunalt oppgavefelleskap som fra 2024 kan være et alternativ til tidligere § 27-samarbeid, som utgikk med den forrige kommuneloven. Det er en sannsynlighet for at organisatoriske løsninger som velges i denne overgangen ikke er hensiktsmessig og gir utilsiktede virkninger. Kommunalt oppgavefelleskap er lite lovregulert, noe som gjør at de enkelte samarbeidene selv må klare å identifisere de forholdene som er viktig å avklare ved etablering. Konsekvensen av organisatoriske endringer i kommunesamarbeid kan være at ansvaret for tjenester blir uklart, det kan være uklart hvordan samarbeidet styres og hvordan den økonomiske fordelingen mellom kommunene blir i praksis. En annen konsekvens er at avstanden til tjenesten kan øke og at kommunen ikke får tilstrekkelig kunnskap om tjenestene til å vurdere om de er tilstrekkelige, eller at tjenestene utvikler seg i en retning som den enkelte samarbeidskommune ikke ønsker eller er tjent med. Dette gjelder også for vertskommuner og samarbeidskommuner som er regulert i kommuneloven § 20. Det lages samarbeidsavtaler, men det er en risiko for at avtalene ikke er tilstrekkelige for blant annet å følge opp internkontrollansvaret og om samarbeidet virkelig dekker det behovet som var tenkt.

I kundemøte med Alvdal kommune opplyses det om at enkelte tjenester som leveres gjennom interkommunalt samarbeid oppleves som bedre enn andre. Et spørsmål som har aktualisert for kommunen er om man i tilstrekkelig grad greier å stille krav til tjenestene som leveres.

3 ØKONOMI

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
	Økonomisk bærekraft
	Merverdiavgifts behandling
	Selvkost
	Offentlige anskaffelser

Økonomisk bærekraft

En bærekraftig økonomi innebærer at kommunen må ha evne til å holde stabil tjenesteproduksjon over tid. Denne evnen kan måles gjennom størrelsen på kommunens netto driftsresultat, lånegjeld og disposisjonsfond. Driftsresultatet viser om kommunen klarer å frigjøre driftsmidler til investeringsformål, og dermed om det er mulig å fornye bygninger og anlegg uten at lånegjelden øker mer enn inntektene. I motsatt fall må en økende andel av inntektene brukes til å betjene gjelden i stedet for å gå til tjenesteyting. Konsekvensene blir dermed selvforsterkende, og før eller siden må kommunen kutte på bevilgninger til tjenesteproduksjon. Samtidig øker risikoen for at rentesjokk kan få store økonomiske konsekvenser.

Kommunene er pålagt å fastsette finansielle måltall å styre etter. Risikoen for å komme i et økonomisk uføre kan reduseres ved å fastsette tydelige og konkrete regler for hvordan kommunedirektør og kommunestyre skal forholde seg til de vedtatte måltallene når økonomiplanen skal behandles.

Gjeld og renter er utfordrende for kommunen, og kommunen har fått avdragsfrihet på en del lån for at handlingsrommet for investeringer skal blir større. I årsberetningen for 2023 er det imidlertid vi til et driftsresultat høyere enn budsjettet, flere år med høyere inntekter enn forventet, nedgang i lånegjeld på 5,4 millioner fra 2022, og overføring av 13,9 millioner til disposisjonsfondet.

Offentlige anskaffelser

Regelverket omkring offentlige anskaffelser er komplisert, og det er sannsynlig at det oppstår feil. Klagenemnda for offentlige anskaffelser kan bøtelegge når det gjøres feil. Feil tildelinger kan også føre til dyre rettssaker, negativ omtale og prosjekter som må utsettes fordi det må gjennomføres ny konkurranse. Feil i offentlige anskaffelser har også konsekvenser for tilbydere som ikke får oppdrag fordi at regelverket ikke følges. Regelverket om offentlige

anskaffelser er til revidering i 2023 - 2024. Forslag til endringer omfatter forenklinger under EØS-terskelverdi, hvor oppdragsgiver er foreslått en betydelig større frihet og fleksibilitet.

Kommunen er tilknyttet innkjøpssamarbeidet ABAKUS, som bistår kommunen i sine anskaffelser. Det ble foretatt en eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av selskapet i 2022. Kommunedirektøren opplyser i kundemøte med revisor om at kommunen ikke har hatt klagesaker inne for klagenemda for offentlige anskaffelse (KOFA) den siste tiden. Det uttales imidlertid at det har vært saker hvor det er drøftet om kommunen skulle klages inn for nemda. Av andre utfordringer knyttet til anskaffelser peker det i kundemøte på at det er vanskelig å få ansatte til å forstå behovet for lojalitet mot rammeavtalene og hvilke innkjøp kommunen selv kan stå for.

Merverdiavgiftsbehandling

Regelverket om merverdiavgiftskompensasjoner, ordinær merverdiavgift og fradragsrett er komplisert. Det er sannsynlig at feil kan oppstå, og konsekvensen er at da vil det komme krav om tilbakebetaling fra Skatteetaten, og det kan ilegges bot på 40 prosent av feilen. Potensielt kan dette utgjøre store beløp som har betydning for kommuneøkonomien.

Selvkost

Flere saksområder i kommunen har gebyrbelagte tjenester hvor gebyret skal være til selvkost. Regelverket er komplisert, og det er sannsynlig at det kan oppstå feilføringer mellom selvkostområder og andre områder i kommunen. Det er også en sannsynlighet for feil i beregningen av kapitalkostnader. Konsekvensene av feil i selvkostberegningene er at enten kommunen eller innbyggerne må betale for den andre, eller at dagens abonnenter betaler for framtiden abonnenter eller motsatt. På flere områder øker gebyrene som følge av økt selvkost fordi eksempelvis vedlikeholdet av vannledninger ikke er fulgt opp.

4 OPPVEKST

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Barnehage- og skolemiljø	Saksbehandling
	Barn med særlige behov
	Taushetsplikt og personvern

Barn med særlige behov

Barn med særlige behov skiller seg fra den ordinære elevmassen ved at de ikke får tilstrekkelig utbytte av den ordinære opplæringen. Det er en sannsynlighet for at barn med særlige behov ikke fanges opp tidlig og får den oppfølgingen de trenger. Manglende oppfølging kan gi konsekvenser for det enkelt barn sin videre utvikling og muligheter videre i livet. Kommunen kan også bli stilt til ansvar for ikke å ha gitt tilstrekkelig opplæring.

Tall fra KOSTRA viser at Alvdal kommune ikke har en større andel elever med behov for spesialundervisning enn landsgjennomsnittet eller kostra-gruppen. Antallet elever med behov for spesialundervisning har ikke økt de siste 5 årene. Kommunen har ifølge årsberetningen for 2023 en prosjektlederstilling tilknyttet kommunalsjef oppvekst i prosjektet «Systematisk identifikasjon og oppfølging av utsatte barn og unge».

Statsforvalteren har i sitt kommunebilde av Alvdal for 2022 vurdert at barneverntjenesten plasseres i kategori rød (høy risiko). Oppfatningen er barnevernstjenesten har hatt høye avvik med fristbrudd og lang saksbehandlingstid. I «Indeksverdi for kommunaltjenesteproduksjon» utarbeidet av teknisk beregningsutvalg for kommunal økonomi (TBU) plasseres barnevern for Alvdal kommune i rød kategori, da vesentlig under landsgjennomsnittet.

Barnehage- og skolemiljø

På landsbasis har mobbetallene økt både i 2022 og i 2023, og resultatene viser at det er mest mobbing blant de yngste. Alle barn har rett til å ha et trygt og godt skolemiljø, og kommune og skolene har et ansvar for at oppfylle kravene i regelverket på dette punktet. Regjeringen har avsatt penger for å øke innsatsen mot mobbing, blant annet knyttet til veiledningstilbud og støtte til kompetanseutvikling.

Resultatene for elevundersøkelsen i Alvdal kommune når det kommer til mobbing har vist at skolen de siste årene har hatt en høyere andel mobbing på flere trinn, da sammenlignet med fylkes- og landsgjennomsnittet. Kommunen har satt i gang flere tiltak for å få ned andelen mobbing på skolen. Mobbetallene trekkes også frem av Statsforvalteren i vurderingen av

kommunebildet for 2022, og medfører at skolemiljøet er kategorisert på rødt nivå (høy risiko). Av årsberetningen for 2022 er det i forbindelse med rus og psykisk helsetjeneste vist til at «*tjenesten ser en tendens til senvirkninger etter ulike traumer, et eksempel på traume kan være skolemobbing*». I Alvdal kommune sin årsberetning for 2023 gjentas utfordringen med mobbing i skolen, og det vises til at skolene har utfordringer med adferd og språkbruk. Kommunen har i 2023 vedtatt ny strategisk plan for tverrfaglig samarbeid og forebyggende innsats for barn, unge og familier.

Alvdal kommune har to kommunale barnehager. Begge barnehager har utarbeidet handlingsplaner for et trygt og godt barnehagemiljø med tilførende tiltak. Det er i årsberetningen for 2023 sagt at kommunen har valgt å jobbe med kompetansepakken «inkluderende barnehagemiljø fritt for krenkelser».

Kommunen har også et ansvar for å påse et betryggende fysisk barnehage- og skolemiljø.

I kundemøte ble det vist til at det innen barnehage er avdekket avvik knyttet til inneklima. Temaet om nybygg er tatt opp, men det er ikke konkludert med hva som skal gjøres. I årsberetningen for 2022 er det vist til at det for deler av lokalene både for Plassen barnehage og Øwretun er behov for oppgraderinger. Videre er det pekt på at det er behov for å oppgradere og vedlikeholde uteområdene og lekeapparater i Plassen barnehage.

Alvdal skole ble ferdigstilt i 2018, mens ungdomsskolen ble totalrestaurert i 2001. Sommeren 2022 er det skiftet vinduer og vindtetting på vestsiden av ungdomsskolebygget. Det fremgår imidlertid av årsberetningen for 2022 at det fortsatt er behov for å bytte flere vinduer og foreta bedre vindtetting av dette bygget da dette antas å føre til betydelig varmetap.

Barnehagene i Alvdal kommune tilfredsstillers bemanningsnormen og pedagognormen (dispensasjon). Alvdal barnesko og Alvdal ungdomsskole tilfredsstillers ifølge tall fra grunnskolens informasjonssystem (GSI) kravene til lærertetthet. Det er imidlertid i årsberetningen for 2023 vist til at det innen skole har manglet kvalifiserte lærere, da det har vært mange permisjoner. Det har også vært redusert bemanning når det gjelder helsesykepleier.

Taushetsplikt og personvern

Revisor erfarer at flere kommuner ønsker å øke det tverrfaglige samarbeidet rundt barn i kommunen. Dette kan øke sannsynligheten for at personvern og taushetsplikt ikke blir ivaretatt. Tydelige retningslinjer og rutiner for ivaretagelse av personvern og taushetsplikt er viktig for å redusere konsekvenser som kan oppstå som følge av tverrfaglig samarbeid. Brudd

på personvern og taushetsplikt kan få store konsekvenser for den enkelte person og økonomiske og omdømmemessige konsekvenser for kommunen.

Saksbehandling

Minimumskravene til enkeltvedtak i forvaltningsloven er ikke tilstrekkelig for å ivareta saksbehandling med fokus på barnets beste. Det er sannsynlig at barnets beste og barnas stemme, er basert på omgivelsene rundt og ikke barnet. Konsekvensen kan være mangelfullt beslutningsgrunnlag som fører til feil beslutning og feil tiltak.

5 VELFERD, HELSE OG OMSORG

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Fastlegesituasjonen	Utenforskap
Ivaretagelse av flyktninger	Demensomsorg
	Tildeling av tjenester
	Bruk av tvang
	Økonomisk sosialhjelp

Fastlegesituasjonen

Det ble opplyst i kundemøte at Alvdal kommune på det tidspunktet hadde fire fastleger på nordsjøturnus. Ifølge et oppslag i avisa Innherred den 8. mars 2024 har to av kommunens fastleger nå sluttet i kommunen, og hadde sin siste arbeidsdag den 16. mars. Disse to fastlegene sluttet som fastleger i Verdal kommune sommeren 2023, før de tiltrådte i Alvdal kommune. Kommunen peker i artikkelen på at det kan være utfordringer å rekruttere til disse stillingene, men kommunen er i dialog med Tynset kommune om et mulig samarbeid. Kommunen opplyser på sin hjemmeside at det fortsatt vil være tre fungerende leger i Alvdal, da inkludert ny turnuslege som startet den 4. mars.

Demensomsorg

Antallet eldre øker framover, og mange av disse kan bli rammet av demenssykdom. Kommunene er i ulik grad forberedt på dette. Det krever blant annet tilrettelegging med ulike boformer, dagaktivitetstilbud, og spesialkompetanse hos ansatte. Det er sannsynlig at kvaliteten i demensomsorgen både innen hjemmetjeneste og institusjon blir utfordret. Utfordringene er knyttet til å ivareta ulike behov, grader og typer av demenssykdom samt bruk av tvang. Konsekvensen er at brukerne ikke får tilstrekkelige tjenester som er tilpasset deres livssituasjon og for kommunen kan konsekvensen være at ressursene brukes lite effektivt.

Av årsberetningen for 2022 fremgår det at tre fagarbeidere har startet to-årig studium i alderspsykiatri og demens høsten 2022, dette i regi av Tynset høgskolesenter. Ifølge statsforvalteren sitt kommunebilde fra 2022 vil kommunen oppleve en økning i andelen demente frem mot 2025. Kommunen har en demensplan, dagsenter for personer med demens, et demensteam/hukommelsesteam og deltar i demensnettverket i Innlandet. Demensomsorgen i kommunen er på dette grunnlaget vurdert som god av statsforvalteren.

Utenforskap (tverrsektoriell risiko)

Flere og flere faller utenfor i samfunnet, og det er sannsynlig at kommunen ikke klarer å være i forkant og jobbe forebyggende. Det er blant annet et økende behov for psykisk helsehjelp.

Det er økt sannsynlighet for fattigdom blant barn og voksne, herav flere som har behov for sosialhjelp. Mangel på boliger for vanskeligstilte og økte priser på leiemarkedet rammer også mange av de som faller utenfor utdanning og arbeidsliv. Utenforskap kan medføre mange ulike konsekvenser, eksempelvis kommunens ansvar for sosialhjelp, men også konsekvenser i form av uro i lokalmiljøet og kriminalitet, samt den enkeltes muligheter i samfunnet. På dette kan kultur, idrett og frivilligheten være et bidrag for å redusere sannsynligheten for at noen faller utenfor.

Tildeling av tjenester

Det er sannsynlig at brukere av helse- og velferdstjenester ikke får den hjelp de har krav på, og at innbyggernes forventninger overgår tilbudet kommunen kan gi. Rett bemanning bør være på rett plass, tilsvarende riktig bruk av kompetanse ut fra behovet. Tildeling av tjenester berører problematikk rundt utskrivningsklare pasienter og mottaksmuligheter i kommunene samt arbeidsfordelingen mellom spesialhelsetjenesten og kommunen. Kartlegging for å fastsette rett nivå på tjenestene og individuell tilpasning av tjenester er viktig for å kunne gi riktige tjenester. En konsekvens av spesielt systematiske feil i tildelingene er at brukerne ikke får det tilbudet de har krav på, som i neste omgang kan gi dårligere livskvalitet.

I årsberetningen for 2023 for Alvdal kommune er det i forbindelse med helsetjenesten for rus og psykiatri vist til at det ikke var ventelister på tilbudet ved innrapporteringen. Det er imidlertid meldt om at kommunen ser en tendens til senvirkninger etter traumer, eks etter skolemobbing. Det opplyses i kundemøte at kommunen har et høyt antall ressurskrevende brukere sammenlignet med landsgjennomsnittet.

Bruk av tvang

Tilsynsrapporter har avdekket mangelfull lovanvendelse, noe som er alvorlig både for pasienter og helsepersonell. Tvang forekommer relativt hyppig innenfor helse, og det skal fattes vedtak ved bruk av tvang. Tvang uten vedtak begrunnes ofte i pasientens, medpasienters eller ansattes beste. En konsekvens av manglende vedtak er at vurderingen bak bruk av tvang ikke dokumenteres og i verste fall ikke gjøres. Dette kan videre gi grobunn for en praksis med økende bruk av tvang. Eksempel på situasjoner der tvang brukes:

Ivaretagelse av flyktninger

De siste årene har kommunen tatt imot et økende antall flyktninger. Kvalifisering av flyktninger til jobb og utdanning er viktig for å unngå utenforskap. Integreringsloven skiller mellom grupperinger av flyktninger og det er egne regler for ukrainske flyktninger med andre krav. Dette kompliserer arbeidet for de som skal ivareta arbeidet med introduksjon og opplæring.

Det er ekstra press på tjenester innen helse- og velferd på grunn av mottak av høyt antall ukrainske flyktninger i 2022 og senere. Utleiemarkedet tømmes for boliger og prisene i privatmarkedet øker. Det er et spørsmål om integreringstilskuddet er tilstrekkelig og om det brukes på rett måte for å ivareta flyktningene. Hvis kommunen ikke lykkes med integrering av flyktninger kan de ende opp som sosialmottakere i stedet for å bidra som skattebetalere.

Kommunestyret i Alvdal vedtok i juni i 2023 å bosette 10 ekstra flyktninger i tillegg til de allerede 25 som var vedtatt fra før dette året. I løpet av 2022-2024 har kommunen vedtatt å bosette godt over 100 flyktninger. For 2024 har kommunen vedtatt å bosette 30 flyktninger. Det er i bosettingsvedtaket av juni 2023 vist til at det er mange faktorer som påvirker kommunen rundt bosetting og integrering, og at det av den grunn vil være uforutsigbart hvordan dette berører tjenester, boligsituasjonen og kommunens økonomi. Tjenesteytingen innen kommunehelsetjenesten og oppvekst vil måtte tilpasses antallet bosatte flytninger. I bosettingsvedtaket av 2024 er det vist til at *«de vi bosetter har i dag samme rettigheter og krav til tjenester som befolkningen forøvrig. Det er et viktig poeng å sikre og ivareta den kvaliteten vi har på våre tjenester i dag, både til våre egne innbyggere og flyktningene vi bosetter, uansett alder»*. En annen utfordring vil også være å få flytninger ut i arbeid, og her skal kommunen i gang med prosjektet *«Sømløs arbeidsinkludering»*, som omfatter flere kommuner i regionen.

Økonomisk sosialhjelp

Alvdal kommune, som andre kommuner, opplever ringvirkningene av pandemi, krig og energikrise. Dette har resultert i prisvekst, høy rente og en generell «dyrtid» med strammere økonomi for folk flest. Dette vil kunne antas å få innvirkning på andelen innbyggere med behov for økonomisk sosialhjelp. I tillegg til dette kommer også andelen flyktninger som kan ha utfordringer med å komme seg ut i jobb. Andelen av barn i familier som har mottatt sosialhjelp minst en gang i løpet av året (2023) er høyere enn landsnivået. I årsberetningen for 2023 er det opplyst om at NAV har opplevd stor arbeidsbelastning i 2023, både knyttet til bosetting av innvandrere, men også fra familier som opplever å stå i en vanskelig økonomisk situasjon.

6 TEKNISK

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Klima og miljø	Planarbeid
Næring, skog- og landbruk	Vedlikeholdsetterslep
	Brann

Klima og miljø

Klima og miljø gir kommunen ulike utfordringer innenfor teknisk sektor, eksempelvis utfordringer som følge av ekstremvær. Det kan være ulik vektning av klima- og miljøhensyn, samt potensiale for motstrid mellom ulike hensyn som klima- og miljø, samiske rettigheter, jordvern og behovet for samfunnsutvikling. Klima- og miljøplanleggingen har innvirkning på annet planverk og har betydning for sektorovergrepene forvaltning, blant annet i arealplanlegging, beredskap knyttet til infrastruktur, vann- og avløpsforvaltning og drift og vedlikehold av kommunal eiendom. Kommunen kan bli stilt til ansvar dersom klima- og miljøhensyn ikke blir hensyntatt blant annet i arealplanlegging og byggesaksbehandling. Bærekraftsmålene sammen med de mer kjente områdene som klima og miljø stiller krav til kommunene på mange områder, eksempelvis materialgjenvinning, omstilling i næringslivet og håndtering av et mer utfordrende klima.

Kommunen har sammen med de øvrige FARTT kommune og Os kommune vedtatt en ny kommunedelplan for klima og energi. Planen viser tydelig at klima og miljøspørsmålet er en sektorovergrepene utfordring. Dette er også bakgrunnen for at det er utarbeidet et handlingsprogram med visjoner og strategier på 12 områder med over 150 tiltak. Handlingsprogrammet fremstår derfor som omfattende og stiller krav til stor gjennomføringsevne.

Planarbeid

Planprosessene driver de kommunale tjenestene fremover, og oppstiller rammene for kommunens samfunns-, areal og næringsutvikling. Planarbeidet utfordrer dynamikken mellom regelverket, statlige føringer og forholdet til det lokale handlingsrommet. Målsettinger i planverket er ofte lite konkrete, målbare og tidsbestemte, noe som gjør det vanskelig å evaluere måloppnåelsen i etterkant. Ivaretagelse av bærekraftsmål i planarbeidet står sentralt og fordrer god tverrsektoriell samhandling. Manglende oppdatering av planverket, eksempelvis planstrategi, samfunnsplan og arealplan får konsekvenser for tiltakshavere og saksbehandlingen i kommunen. Eldre og utdaterte areal- og reguleringsplaner fører til et økt antall dispensasjonssøknader, noe som i sin tur øker den kommunale ressursbruken og fører

til lengre saksbehandlingstider. Administrasjonen og politisk nivå kan vekke hensyn ulikt i spørsmålet om dispensasjoner, noe som kan både kan føre til at tilnærmet like saker får ulike utfall og at beslutningen skaper presedens for nye saker.

I kundemøte med kommunen opplyses det om at både oppvekstplanen og plan for helse og velferd er ny. Økonomi og finansreglementet er rullert. Kommunens arealplan fra 2009 og det er tenkt at oppdatering av denne vil skje i inneværende valgperiode. Manglende oppdatering gir utfordringer med tanke på dispensasjoner og med tanke på utviklingen av næringsområder. Kommunestyret har i februar i 2024 vedtatt å gå i gang med nytt næringsareal ved Storfjellet, dette før oppdateringen av kommuneplanens arealdel. Kommunen kjøper tekniske tjenester fra Tynset kommune, blant annet for plan og byggesaksbehandling.

Det opplyses i kundemøte at kommunen benytter Framsikt. Planmodulen er en funksjon i styringssystemet som kommunen har begynt å benytte seg av. Dette gjøres ved at kommunale planer blir en integrert del av styringssystemet, og muliggjør sammenkobling med budsjett og økonomiplan.

Vedlikeholdsetterslep

Kommuner mangler ofte gode systemer for vedlikehold når det kommer til vann og avløp, eiendomsforvaltning og samferdsel. Vedlikeholdsetterslepet på disse områdene er i dag omfattende og har konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet. En stor bygningsmasse og mye veg som skal vedlikeholdes belaster kommunens økonomi. Alle innbyggere i kommunen skal motta trygt og godt vann, noe som stiller krav til distribusjonsnett, kontroll av vannkilder/høydebasseng og behovet for en reservevannkilde. Svikter tilførselen av trygt vann kan det få konsekvenser for liv og helse. Hovedutfordringene for avløp er relatert til ledningsnett, rensing og overvannsproblematikk. Konsekvensene av svikt i avløpssystemet er forurensning.

Det er tidligere i omtale av barnehage og skole vist til at det av årsberetningen for 2022 er pekt på et behov for oppgradering av lokaler for deler av barnehagene, samt behov for vedlikehold og oppgradering av uteområder og lekeapparater for Plassen barnehage. I årsbudsjett 2023 og økonomiplan 2024-2026 for Alvdal kommune er det vist til at det er avsatt 140 millioner for neste 4 årsperiode med tanke på investeringer innen vann og avløp, da i henhold til vann og avløpsplanen.

Brann

Brann og redning har ansvar for å ivareta både forebyggende og akutte oppgaver, som krever tilstrekkelig internkontroll, rutiner for forebyggende arbeid (feiing og branntilsyn), HMS og

kompetanseheving (blant annet på slukking av elektriske fremkomstmidler som elbiler, el-ferjer og kompetanse i forhold til helserelevante utrykninger). Konsekvenser av svikt innenfor brann og redning kan være stor i forhold til at liv og verdier ikke blir tilstrekkelig sikret. Det er også knyttet usikkerhet til konsekvensene av en rettskraftig dom fra Møre og Romsdal tingrett om lovligheten av å fastsette sjablongmessig feieavgift for hytter.

Kommunen har i sin helhetlige ROS-analyse vurdert at det er både stor risiko og sannsynlighet for at det i fremtiden kan inntreffe flom og skred, større ulykker tilknyttet vei, jernbane eller fly, kjemikalieutslipp og skogbranner. Brannvesenet er en sentral aktør ved denne typen hendelser.

Næring, skogbruk og landbruk

Kommunen har ansvar etter lovverk som regulerer næringsvirksomhet, herunder jordbruk og skogbruk. Interessekonflikter mellom jordvern og utbygging og i den sammenheng også miljøhensyn er sannsynlig. Slik interessekonflikter må kommunen håndtere, og ulike utfall har ulike konsekvenser for videre utvikling. Klima- og miljøutfordringer og den risikoen det innebærer både for næringsvirksomhet og som en konsekvens av næringsvirksomhet er problemstillinger som kommunen blir stilt overfor. Kommunen har ansvar for saksbehandling på ulike områder og det kan skje saksbehandlingsfeil eller manglende oppfølging av saker, eksempelvis innenfor konsesjonsbehandling.

I kommunens «Status og utfordringsdokument» fra september 2020 er det vist til et utfordringsbilde som innebærer å skape utviklingsmuligheter for næringslivet, og skape mulighet for pendling og hjemmekontor. Videre er det pekt på som en utfordring å utvikle landbruket og opprettholde produksjonen, samt sikre kulturlandskapet i bygd og seterområde. En utfordring innen skogbruket er å heve hogstkvantumet og sikre lokal foredling. I 2023 ble det gjennomført forvaltningskontroll av felles enhet for landbruksforvaltning for Alvdal og Tynset kommune. Kontrollen avdekket 14 avvik og resulterte i 9 merknader. Avvikene er innrapportert som lukket.

Kommunen har støtt på utfordringer tilknyttet utleie av næringsareal. Etter oppsigelse av en leieavtale med kryptoselskapet Dataroom, ble kommunen møtt med et erstatningskrav på 4 millioner kroner. Kommunen vedtok i mai 2023 et forlik hvor de blant annet betalte 100 000 kr til boet og at kommunen overtok verdiene på tomta.

7 EIERSTYRING

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
	Fjellregionen Interkommunale avfallsselskap AS (FIAS)
	Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS
	Nordavind DC site AS
	Alvdal Skurlag AS

Kommunen har en eierskapsmelding fra 2023, vedtatt i kommunestyret den 21. september 2023, sak 68/23.

Det ble gjennomført en eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av Abakus i 2022, og en eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av Aukrust As i 2023. En forvaltningsrevisjon ble også gjennomført at IKT FARTT i 2023, da i regi av BDO. Disse selskapene vurderes med bakgrunn i dette som mindre aktuelle for eierskapskontroll eller forvaltningsrevisjon i kommende planperiode.

Om det er aktuelt å gjennomføre eierskapskontroll i et selskap vil bero på en helhetsvurdering av selskapet, hvor blant annet følgende forhold kan spille inn:

- Risiko for at selskapet ikke drives i tråd med politiske føringer
- Risiko for at selskapet ikke drives i tråd med regelverket
- Kvaliteten på tjenestene selskapet yter
- Risiko knyttet til økonomiske rammebetingelser
- Om selskapet forvalter store verdier
- Om selskapet leverer viktige tjenester for kommunen

Følgende selskaper anses relevant for gjennomgang ved revisjon:

Fjellregionen Interkommunale avfallsselskap AS (FIAS)

Selskapet håndterer husholdningsavfall på vegne av flere kommuner. Renovasjonsbransjen er i stadig utvikling og pålegges nye krav. Renovasjonsområdet er pålagt å drive til selvkost. Dette kan være utfordrende å skille ut hvis selskapet også har andre virksomhetsområder.

FIAS AS har planer om bygging av ettersorteringsanlegg for restavfall. Selskapet ble revidert i 2018 og kan være aktuelt for en forvaltningsrevisjon i denne perioden. Ifølge proff.no har selskapet en svak likviditet og lønnsomhet, men tilfredsstillende soliditet. Nøkkeltall viser at selskapet har prestert bedre enn tidligere år.

Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS

Brann er et viktig tjenesteområde for kommunen, og omhandler både forebyggende arbeid og beredskap. Selskapet skal driftes økonomisk og rasjonelt innenfor rammene, men det er også sentralt at selskapet leverer på vedtatte mål og strategiske planer. Det er i rapporten «Fremtidens brann- og redningsvesen» fra 2023 som er utarbeidet for justis- og beredskapsdepartementet, vist til at både demografi, klima, offentlig økonomi, teknologi og grønt skifte vil utfordre dagens oppgaver innen brann og redningstjenesten. Ifølge proff.no har selskapet en meget god likviditet og god soliditet, men en svak lønnsomhet. Nøkkeltall viser at selskapet har prestert bedre enn tidligere år.

Nordavind DC site AS

Selskapet er etablert i 2015 med adresse i Tynset. Formålet til selskapet er å arbeide for etablering av datasentre i Hedmark og Oppland, også gjennom eventuelt eierskap i andre selskaper. Alvdal kommunen eier 7,7 prosent av selskapet i ifølge sin eierskapsmelding fra 2023. Næringsutvikling er vurdert som en viktig oppgave for kommuner både med tanke på å skaffe inntekter til kommunen, arbeidsplasser, men også for å bidra til lokal samfunnsutviklingen. Det er viktig at kommunen tilknytning til selskaper med næringsinteresser er i tråd med egen næringspolitikken og samfunns- og arealplanleggingen. Kommunen har tidligere hatt utfordringer med leieavtalen for næringstomt med kryptoselskapet Dataroom. Ifølge proff.no har selskapet en meget god likviditet, soliditet og lønnsomhet. Nøkkeltall viser at selskapet har prestert bedre enn tidligere år.

Alvdal Skurlag AS

Selskapet har til formål handel og foredling av trelast og byggevarer og andre beslektede produkter, samt deltagelse i andre selskaper. Kommunen har en eierandel på 17 prosent av selskapet. Selskapet driver med virksomhet som ligger utenfor de oppgaver som kommunen skal utføre, men bidra til å opprettholde skogbruksbasert næringsliv i Alvdal. Selskapet er vurdert å på sikt kunne gi et økonomisk utbytte. Kommunen har i eierskapsmeldingen satt opp flere innspill/føringer til selskapets eierorgan for 2024. Disse punktene vil det være viktig at kommunen følger opp. Selskapet har ifølge proff.no en meget god likviditet og soliditet, samt tilfredsstillende lønnsomhet. Lønnsomheten er ifølge nøkkeltall nedadgående siden 2021.

Godkjenning av plan for virksomhetsbesøk 2024

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Alvdal kommune

Møtedato

08.10.2024

Saknr

20/24

Saksbehandler Audun Holte**Arkivkode** FE-033, TI-&43**Arkivsaknr** 24/329 - 2**Forslag til vedtak**

Plan for virksomhetsbesøk ved Solsiden Omsorgsheim, den 3. desember 2024, godkjennes.

Saksopplysninger

I møte den 11.06.2024, sak 12/24, vedtok utvalget å besøke Solsiden Omsorgsheim den 3. desember 2024 som årets virksomhetsbesøk.

I vedtaket ble sekretariatet bedt om å forberede- og legge fram en plan for besøket.

Sekretariatet har kontakt med enhetsleder ved Solsiden Omsorgsheim. Vi har sammen kommet fram til et forslag til plan for besøket.

Plan for virksomhetsbesøk

Oppmøte kl. 11.00 på Solsiden Omsorgsheim

- Velkommen Enhetsleder Marit Bangen Johnsen
- Kontrollutvalget presenterer seg Leder Ola Eggset
- Orientering om Solsiden Enhetsleder Marit Bangen Johnsen
- En vanlig dag på jobb En av de ansatte
- Omvisning

Vurdering

Sekretariatet anbefaler at utvalget godkjenner plan for virksomhetsbesøk.

Referatsaker

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Alvdal kommune	08.10.2024	21/24
Saksbehandler	Audun Holte	
Arkivkode	FE-033, TI-&17	
Arkivsaknr	24/483 - 2	

Forslag til vedtak

Referatsakene tas til orientering.

Vedlegg

Avdekket omfattende svikt i NAVs ivaretagelse av barns behov ved søknad om sosialhjelp
 Er du folkevalgt og mulig inhabil i arealsaker
 I dispensasjonssaker er politikerne rettsanvendere

Saksopplysninger

Saken er en del av kontrollutvalgets opplæring gjennom valgperioden. Sekretariatet legger fram artikler som kan være av interesse i kontrollarbeidet. Formålet er å bidra til faglig påfyll gjennom valgperioden.

- Avdekket omfattende svikt i Navs ivaretagelse av barns behov ved søknad om sosialhjelp.**

Dette er en sak som ble omtalt i mange medier landet rundt, blant annet i Kommunal Rapport den 1. juli i år. Tilsynet har sett på hvordan Nav ivaretar og følger opp barn i familier som søker om, eller mottar økonomisk sosialhjelp. Under tilsynet ble det avdekket lovbrudd ved 58 av 68 Nav-kontorer.
- Er du folkevalgt og mulig inhabil i arealsaker?**

En kartlegging Kommunal Rapport har gjort av over 300 lokalpolitikere i landets største 40 fjellhyttekommuner, viser at nærings- og grunneierinteresser er tungt representert blant politikerne. Den enkelte folkevalgte har selv en plikt til å vurdere sin egen habilitet. Dersom man er i tvil, eller tenker at man kan være inhabil, anbefaler KS at vedkommende tidlig tar kontakt med ordfører eller andre i henhold til kommunens rutiner, slik at det blir anledning til å gjøre en juridisk vurdering på forhånd, sier fagsjef for KS Folkevalgtprogram, Dag-Henrik Sandbakken.
- I dispensasjonssaker er politikerne rettsanvendere.**

Det er ikke rom for alternative innstillinger til vedtak i dispensasjonssaker. I dispensasjonssaker avgrenses vurderingen til et enkelt tiltak på en enkelt eiendom. Dersom det over tid gis mange dispensasjoner, vil dette kunne undergrave planer som informasjons- og beslutningsgrunnlag, og dermed de demokratiske prosesser som plan- og bygningsloven bygger opp under.

Avdekket omfattende svikt i Navs ivaretagelse av barns behov ved søknad om sosialhjelp

Kommunal Rapport 01.07.2024, NTB

Helsetilsynet har avdekket lovbrudd ved 58 av 68 Nav-kontorer i sin kartlegging av etatens oppfølging av barn i familier som mottar sosialhjelp.

Mandag morgen la Helsetilsynet fram en oppsummeringsrapport av et tilsyn statsforvalterne har gjennomført med Nav-kontorer i hele landet i 2022 og 2023. Tilsynet har sett på hvordan Nav ivaretar og følger opp barn i familier som søker om, eller mottar økonomisk sosialhjelp. Under tilsynet ble det avdekket lovbrudd ved 58 av 68 Nav-kontorer.

– I dette tilsynet avdekket statsforvalterne mye svikt. Vi er bekymret for at barn og unge i familier som trenger økonomisk sosialhjelp, ikke får den hjelpen de har behov for, sier direktør Sjur Lehmann i Helsetilsynet i en pressemelding.

Helsetilsynet fastslår at Nav ikke ivaretar barna i familier som mottar økonomisk sosialhjelp, godt nok.

– Det er vanskelig å gjøre vurderinger av barnets beste og vurderinger av behovet for økonomisk sosialhjelp hvis man ikke har kartlagt hvilke behov barna og familien har, sier Lehmann.

Innhentet sjelden barns synspunkter

I tilsynet undersøkte Helsetilsynet flere krav til Nav-kontorenes praksis. Blant dem var kravet om at de skal foreta en tilstrekkelig kartlegging av barns behov ved søknad om økonomisk stønad.

På dette punktet fant tilsynet lovbrudd ved 51 av de 68 Nav-kontorene, og det ble konkludert med at kontorene sjelden innhentet barns synspunkter i saker som angikk dem. Lehmann påpeker at dette er noe som må gjøres.

– Dette er et krav etter barnekonvensjonen, som vi ser at det i liten grad ble gjort, sier Lehmann.

Ifølge Helsetilsynet har denne manglende kartleggingen ført til følgefeil i form av lovbrudd knyttet til kravet om at Nav-kontorene skal foreta en forsvarlig vurdering og beslutning ved slike søknader. Det ble avdekket slike lovbrudd ved 53 av kontorene.

– Fordi det sviktet i kartleggingen, ble vurderingen og beslutningen om økonomisk stønad gjort på et sviktende grunnlag, skriver Helsetilsynet.

Når det kom til oppfølging av familier som mottar økonomisk stønad, ble det avdekket lovbrudd ved 14 kontorer.

Må bedres

– Jeg tenker at her er det mye den enkelte kommune må følge opp, sier arbeids- og velferdsdirektør Hans Christian Holte til NTB.

Holte påpeker samtidig at tilsynet er gjennomført halvannet til to år tilbake i tid. Han mener det har skjedd en del positiv utvikling på området siden tilsynet ble gjennomført, på bakgrunn av tidlige signaler de fikk fra Helsetilsynet.

Samtidig erkjenner han at lovbruddene som er avdekket, gir uttrykk for at praksisen i kommunene og ved det enkelte Nav-kontor ikke har fulgt barnekonvensjonen slik de skal.

– Jeg tenker at alle avvikene viser at praksisen på dette området må bedres i den enkelte kommune. Det er et viktig ansvar for Nav å følge opp. Vi vurderer det som en situasjon som må bli bedre, slik at vi kan bli tryggere på at hver enkelt familie med behov for sosialhjelp og barna deres blir godt ivaretatt, sier Holte.

Kan skyldes manglende dokumentasjon

Holte synes det er vanskelig å peke på en bestemt årsak til det som avdekkes i tilsynet, men peker blant annet på manglende bevissthet på å ivareta barns beste i forbindelse med tildeling av sosialhjelp til en familie.

Samtidig mener han det også kan henge sammen med manglende dokumentasjon.

– Det kan ha skjedd kartlegginger og samtaler med barn som ikke er dokumentert, og dermed ikke kommer fram i tilsynet, påpeker Holte.

Kan dette være på grunn av dårlige rutiner ved Nav-kontorene?

– Ja, jeg synes det virker som at det er en del av svakheten. Noe går på dårlige rutiner, men det er nok samtidig ikke gjort godt nok kartleggingsarbeid og vurdering og oppfølging. Det går både på dokumentasjon og at jobben ikke er gjort, sier Holte.

Inngår samarbeid med statsforvalterne

Holte forteller at Nav nå skal samarbeide med statsforvalterne for å følge opp lovbruddene, og for å gi god informasjon til alle norske fylker og kommuner om veilederen til Nav-ansatte som Arbeids- og velferdsdirektoratet har utviklet.

Holte understreker at han ser positivt på veien framover.

– Jeg opplever at både det grundige tilsynet fra Helsetilsynet og det gode samarbeidet med barneombudet de siste par årene gjør at jeg tror vi skal komme videre med oppfølging av dette området i Norge. Det er viktig, avslutter Holte.

Må ta det på alvor

Seniorrådgiver Inger Aasgaard i Barneombudet uttaler i en pressemelding at Helsetilsynets rapport er alvorlig og viser at arbeidet med å styrke barns rettigheter i Nav haster.

Aasgard peker på lovregulering og kompetanseheving som tiltak Barneombudet mener er avgjørende for å sikre et større fokus på barns rettigheter, og mener arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna (Ap) må sikre at Nav ivaretar barnas rettigheter.

– Både nåværende og tidligere arbeids- og inkluderingsminister har oppfordret personer som har problemer med å forsørge seg og sin familie om å kontakte Nav. Dette er viktig og riktig. Men statsråden må da være sikker på at Nav faktisk gir barnefamilie den oppfølgingen de har krav på og at barns rettigheter ivaretas, sier Aasgaard.

Grov svikt

Leder i Redd Barnas norgesprogram Monica Sydgård er ikke overrasket over resultatet av tilsynet og mener i likhet med Barneombudet at Brenna må komme på banen.

– Tilsynene avdekker en grov svikt i Nav-systemet. Redd Barna mener at det nå må stilles krav til at Nav har undersøkt barnets behov og livssituasjon, når de jobber med barnefamilier. Det må framgå av vedtaket at barnets beste er vurdert, uttaler Sydgård i en pressemelding.

Røde Kors, på sin side, skriver i en pressemelding at de mener funnene i rapporten er rystende, og at de støtter Helsetilsynet i sin vurdering av at disse familiene ikke får den hjelpen de trenger.

– Dette er alvorlige funn og dessverre i tråd med hva familier vi er i kontakt med forteller oss. For mye ansvar blir lagt på foreldre som ikke alltid har oversikt over hva de kan søke om stønad til, sier leder for humanitære programmer Ingvill Alisøy-Gjerløw i Røde Kors.

Helsetilsynets oppsummeringsrapport finner du [her](#)

Er du folkevalgt og mulig inhabil i arealsaker? Dette er rådene

Kommunal Rapport 27.06.2024, Marte Danbolt, Elin Svendsen, Robert Fauli

Bruk styrevervregisteret og hold deg unna utbyggere, er blant rådene fra KS.

– Den enkelte folkevalgte har selv en plikt til å vurdere sin egen habilitet. Dersom man er i tvil, eller tenker at man kan være inhabil, anbefaler KS at vedkommende tidlig tar kontakt med ordfører eller andre i henhold til kommunens rutiner, slik at det blir anledning til å gjøre en juridisk vurdering på forhånd, sier fagsjef for KS Folkevalgtprogram, Dag-Henrik Sandbakken.

Skulle det være tvil om habilitetsvurderingen, har Sandbakken følgende råd:

– Da kan det være klokt å innhente juridiske råd i forkant av møtet, for eksempel hos KS Advokatene.

Roller og verv

En kartlegging Kommunal Rapport har gjort av over 300 lokalpolitikere i landets største 40 fjellhyttekommuner, viser at nærings- og grunneierinteresser er tungt representert blant politikere.

Mens lokalpolitikere som Kommunal Rapport har snakket med, forsikrer om at kommunene har en ryddig og streng praksis når det gjelder habilitet, mener Norges Hytteforbund at folkevalgte med økonomiske interesser må bli flinkere til å melde seg inhabile i arealsaker.

Sandbakken nevner særlig ett verktøy som kan sikre mer åpenhet rundt økonomiske interesser: KS styrevervregister.

– Styrevervregisteret viser informasjon om folkevalgtes og ledende ansattes roller, verv og eierinteresser. Det innhentes informasjon fra Brønnøysundregistrene og fra Skatteetatens aksjonærregister. Styrevervregisteret er gratis og åpent tilgjengelig for alle. I tillegg kan den enkelte selv legge inn informasjon om andre relevante forhold, sier Sandbakken.

Folkemøter og andre møter

Noen kommuner opererer også med et eget økonomiregister hvor det er vedtatt at folkevalgte og eventuelt også ledere skal registrere styreverv, gaver og/eller økonomiske interesser.

– Avhengig av hva kommunens regelverk sier, kan det for eksempel være verv i offentlige og/eller private selskaper, verv i interesse- og frivillige organisasjoner som mottar økonomisk støtte fra kommunen/fylkeskommunen, bierverv, eller næringsinteresser som aksjer i selskaper og fast eiendom, forteller Sandbakken.

– *Bør folkevalgte med mulige økonomiske interesser i arealsaker delta på møter med for eksempel utbyggere?*

– Nei, dersom det er avklart at en representant er, eller kan være inhabil, bør ikke vedkommende delta i slike møter dersom det er en del av saksbehandlingen. Åpne folkemøter eller lignende, som ikke er en del av kommunens saksbehandling, vil være noe annet.

Lovlighetskontroll

Ifølge Sandbakken handler habilitet om tillit. Habilitet er derfor et viktig tema i KS Folkevalgtprogram.

Han minner om at avgjørelser om habilitet kan være gjenstand for lovlighetskontroll.

– KS anbefaler også at partigruppene vedtar habilitetsregler for gruppa tilsvarende de som følger av forvaltningsloven og kommuneloven, sier Sandbakken.

Mulig inhabil? Slik går du fram:

1. Habilitet må vurderes fra gang til gang. Om du er i tvil om du er habil, så må du gi beskjed til ordfører så snart som mulig. Ordføreren ber så administrasjonen vurdere med utgangspunkt i den informasjonen du har gitt.
2. I selve møtet skal representanten be om ordet så snart ordfører/møteleder har åpnet saken, og før realitetene i saken kommer opp til debatt. Representanten skal da redegjøre for alle faktiske forhold som har betydning for habilitetsvurderingen.
3. Når det er gjort, skal vedkommende representant fratre møtet, og eventuell vararepresentant skal tiltre.
4. Det folkevalgte organet skal deretter drøfte habilitetsspørsmålet, uten å gå inn i realitetene i selve saken. Det er det folkevalgte organet som avgjør habilitetsspørsmålet.
5. Dersom vedkommende blir erklært inhabil, kan *ikke* vedkommende tiltre før saken er ferdig besluttet. Dersom vedkommende blir erklært habil, tiltre vedkommende slik at hen kan delta i realitetsbehandlingen.

I dispensasjonssaker er politikerne rettsanvendere

Kommunal Rapport 01.07.2024, kronikk av Fredrik Holth og Nikolai K. Winge, Holth &Winge

Det er ikke rom for alternative innstillinger til vedtak i dispensasjonssaker.

Stortinget vedtok i 2008 en plan- og bygningslov som klart innskjerpet kommunenes anledning til å gi dispensasjoner. Lovgiver understreket at dispensasjon skal være et snevert unntak som kommunene kun skal gi der de strenge vilkårene i loven er oppfylt.

Planendringer er, i motsetning til dispensasjon, et spørsmål som kan avgjøres politisk.

Hensikten var å tydeliggjøre den klare intensjonen om at ny og endret arealbruk skal styres gjennom arealplaner, vedtatt på grunnlag av et forsvarlig kunnskapsgrunnlag og med bred medvirkning fra offentlige og private aktører.

I dispensasjonssaker avgrenses vurderingen til et enkelt tiltak på en enkelt eiendom. Dersom det over tid gis mange dispensasjoner, vil dette kunne undergrave planer som informasjons- og beslutningsgrunnlag, og dermed de demokratiske prosesser som plan- og bygningsloven bygger opp under.

For å sikre at loven ble håndhevet i tråd med intensjonen, gjorde lovgiver et helt sentralt grep: Vurderingen av dispensasjonssøknader skal først og fremst bero på juss – ikke politikk.

Stortinget markerte dermed at det ikke er rom for lokalpolitiske prioriteringer og utøvelse av lokalt selvstyre når det gjelder vurderingen av lovens vilkår.

Dispensasjonsbestemmelsen har ikke fungert i tråd med lovgivers intensjon. Tall fra SSB viser at det fremdeles søkes om og innvilges en rekke dispensasjoner.

Det er også gjennomført flere undersøkelser av dispensasjonspraksis som viser at de fleste søknader innvilges, og at majoriteten av vedtakene bygger på feil eller mangelfull forståelse av loven.

Årsakene til dette er sammensatte, og i et rettssosiologisk perspektiv er det alltid av interesse å undersøke hvorfor lovgivning ikke får den ønskede effekt.

Dette kan skyldes at loven ikke aksepteres eller respekteres av de som er satt til å utøve myndigheten, at rettsanvender ikke har tilstrekkelig kunnskap om bestemmelsen og det systemet den inngår i, eller at det ikke finnes velfungerende kontrollmekanismer og sanksjonssystemer. Samtlige faktorer er betegnende for den dispensasjonspraksisen vi finner i kommunene.

I vårt møte med lokalpolitikere opplever vi ofte en stor frustrasjon over hvor vanskelig det er å gi dispensasjon. Det vises til at administrasjonen er for streng når det konkluderes med at lovens vilkår for dispensasjon ikke er oppfylt.

Lokalpolitikere har på sin side en mer pragmatisk tilnærming, og de inntar gjerne en ombudsrolle for sine innbyggers ønsker og behov.

Vi har respekt for ønsket om å være ombud for innbyggernes ve og vel, samt forståelse for frustrasjonen ved et strengt regelverk.

Samtidig må lokalpolitikere være bevisste på når loven gir rom for en slik tilnærming. Dispensasjonssaker er ikke en arena hvor ombudsrollen er ment å stå sentralt. Her er politikerne rettsanvendere.

Frustrasjonen hos lokalpolitikerne leder i mange tilfeller til at de søker etter løsninger. Løsningen i enkelte kommuner er å innføre en praksis hvor lokalpolitikerne ber administrasjonen presentere et saksfremlegg med to alternative innstillinger i dispensasjonssaker. Den ene innstillingen konkluderer med at de rettslige vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt. Den andre konkluderer med at de rettslige vilkårene ikke er oppfylt.

På denne måten skaffer lokalpolitikerne seg et handlingsrom i behandlingen av dispensasjonssaker. De velger det alternativet som etter deres skjønn passer best.

Stort sett faller politikerne ned på alternativet hvor vilkårene for dispensasjon anses for å være oppfylt. Dermed kan de innvilge dispensasjon og vise til at saken er forsvarlig utredet av administrasjonen.

Vi mener denne praksisen ligger utenfor det handlingsrommet lovgivningen gir, og at politikerne har andre alternativer i møtet med det som oppleves som et rigid og komplisert regelverk.

Når det gjelder vurderinger som krever særskilt fagkompetanse, er det vanlig at lokalpolitikerne ønsker saken utredet og vurdert før den skal opp til behandling. Etter kommuneloven har kommunedirektøren plikt til blant annet å utrede rettslige spørsmål.

Når det er tale om å utøve et rettsanvendelsesskjønn i en sak, innebærer det at faktum i den konkrete saken må klargjøres, innholdet i rettsregelen det er tale om må fastlegges, og rettsregelen må anvendes på det faktum som er lagt til grunn. Dette vil lede til én konklusjon hos rettsanvenderen.

Når vi forklarer dette til kommunene, blir vi ofte møtt med argumentet om at «det er jo utøvelse av et skjønn», «det finnes jo ikke noe fasitsvar» eller at «en annen kan jo komme til motsatt konklusjon». Alt dette er korrekt.

Samtidig kan ikke én og samme rettsanvender komme til ulik konklusjon i én og samme sak. Dersom det opereres med to alternative innstillinger, må det innebære at kommunedirektøren enten (eller i kombinasjon):

- opererer med to ulike beskrivelser av faktum
- opererer med to ulike tolkninger av loven, eller
- opererer med to ulike måter å anvende loven på det konkrete faktum.

I de tilfeller der politikerne krever alternative utredninger på rettslige spørsmål, må nødvendigvis det ene alternativet (som har en annen konklusjon enn det andre) være uriktig /ulovlig.

Kommuner som har innført en slik praksis, har gjort et juridisk spørsmål om til en politisk vurdering. I tillegg til å undergrave systemet, svekker en slik praksis rettssikkerheten til både søkeren selv og andre som kan bli negativt berørt av vedtaket.

I saker som gjelder dispensasjon fra lovbestemmelser, har naturlig nok lokalpolitikerne et begrenset handlingsrom. De fleste dispensasjonssakene gjelder imidlertid ikke dispensasjon fra lovbestemmelser, men fra kommunenes egne arealplaner. Paradoksalt nok er det dermed kommunens egne regler politikerne ofte finner for rigide og kompliserte.

Dersom politikerne mener regelverket er rigid eller komplisert, bør de derfor ta en titt på arealplanene det søkes dispensasjon fra, og vurdere om de bør endres. De aller fleste kommuner har svært mange søknader om dispensasjon fra arealplaner som planfaglig,

rettslig og politisk sett er utdaterte. I disse sakene har lokalpolitikerne et klart alternativ til dispensasjon.

Planendringer er, i motsetning til dispensasjon, et spørsmål som kan avgjøres politisk. Og i arbeidet med hva som er gode planfaglige løsninger, kan politikerne selvsagt be administrasjonen om så mange alternativer de ønsker.

Det aller beste med denne alternative løsningen er at det gir mer effektiv byggesaksbehandling, sikrer likebehandling av innbyggerne og en arealutnyttelse i tråd med det dagens lokalpolitikere ønsker. Dette er vel det en kan kalle et lokalpolitisk kinderegg?

Innspill til kontrollarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Alvdal kommune

Møtedato

08.10.2024

Saknr

22/24

Saksbehandler Ragnhild Torsdatter Grønvold**Arkivkode** FE-033, TI-&17**Arkivsaknr** 24/483 - 4**Forslag til vedtak**

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Saksopplysninger

Hensikten med denne saken er at utvalgets medlemmer kan drøfte og fremme innspill til saker og forhold som kontrollutvalget kan ta tak i, eller diskutere om å få utredet en sak til et fremtidig kontrollutvalgsmøte. Da kan forslag om å sette opp saken fremmes i denne sak.

Eksempel på tema som kan tas opp:

- Deltagelse på kurs/konferanse
- Forhold i kommunen som medlemmene har behov for å drøfte
- Ønske om orientering knyttet til et saksområde fra kommunedirektør eller sekretariatet i et fremtidig møte.

Utvalgets medlemmer oppfordres til å si fra om de har noe til saken i starten av møtet.

Det er ikke meldt inn noen tema til sekretariatet på forhånd.

Godkjenning av protokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Alvdal kommune

Møtedato

08.10.2024

Saknr

23/24

Saksbehandler Ragnhild Torsdatter Grønvold**Arkivkode** FE-033, TI-&17**Arkivsaknr** 24/483 - 3**Forslag til vedtak**

Protokollen fra dagens møte godkjennes.

Saksopplysninger

Protokollen gjennomgås og godkjennes i møtet.